

Ref:

Helse- og omsorgsdepartementet
P.b. 8011 Dep
0030 Oslo

Vår ref:
2007/2812

Saksbeh.:
Knut Sverre Bjørndalen Røang og
Bennedichte R. Olsen

Dato:
22.10.2007

HØRINGSSVAR PÅ FORSLAG TIL STERKERE RETTIGHETSFASTING AV ORDNINGEN MED BRUKERSTYRT PERSONLIG ASSISTANSE (BPA)

Avdeling for samfunnsfag vil med dette komme med noen prinsipielle uttalelser til departementets høringsnotat.

1. Ved avdeling for samfunnsfag ser vi på rettighetsfasting av BPA som et meget viktig ledd i et mer overordnet antidiskrimineringsarbeid. BPA skal bidra til å bygge ned de samfunnsskapte barrierene som vi i dag har alt for mange av, og ordningen skal fremme likestilling og deltakelse for mennesker med assistansebehov. Høgskolen regner ikke minst med at en rettighetsfasting av BPA vil gjøre det lettere å ta høyere utdanning.

2. Myndighetene mener BPA skal være en sentral del av de kommunale tjenestene, og rettighetsfestes i sosialtjenesteloven. Avdeling for samfunnsfag mener myndighetene bør vurdere om BPA fortjener sin egen lov, ut fra det særpreg og den prinsipielle antidiskrimineringsfunksjon en slik ordning vil ha i Norge.

3. En rett til BPA må ikke avhenge av at den aktuelle bruker har behov for minst 20 timers assistanse. Faren ved en slik grense er at flere av dagens brukere ikke sikres en rett til BPA i framtida.

4. Vi ser det som viktig at den enkeltes rett til BPA ikke baseres på kommunalt skjønn. Vår erfaring med sosialtjenestene mer allment tilsier at skjønnets også i forhold til BPA kan komme til å variere meget sterkt. Enda viktigere er det å ha i mente den fare for krenkelse som ligger i den runddans mange kan tvinges inn i når de skal overprøve det kommunale skjønnets.

5. I stedet for en grense på 20 timers behov for assistanse, må retten til BPA vurderes opp mot de ulike behov for assistanse som en person med varig funksjonsnedsettelse har i forhold til

- det å komme seg opp om morgenen, kle på se, tilberede mat og spise
- personlig hygiene
- orientere seg
- kommunisere med andre mennesker
- utdanne seg og arbeide
- være foreldre

osv.

Det overordnede målet med BPA må være at ordningen gjør det mulig for mennesker med varig funksjonsnedsettelse å leve et mer selvstendig liv.

6. Høringsnotatet drøfter begrepsbruken: skal det hete brukerstyrt personlig assistanse, brukerstyrt personlig assistanse eller personlig assistanse? Det er neppe tvil om at begrepet "brukerstyrt personlig assistanse" har blitt et innarbeidet begrep. Det kan tale for at denne betegnelsen skal opprettholdes. Avdeling for samfunnsfag mener det avgjørende vil være i hvilken grad myndighetene vil se BPA som et sentralt ledd i et nødvendig antidiskrimineringsarbeid eller ikke. Som et virkemiddel mot diskriminering vil begrepet "borgerstyrt personlig assistanse" på en bedre og mer tydelig måte understreke dette målet. Når det gjelder begrepsbruken, bør departementet nøye lytte til det funksjonshemmedes egne organisasjoner mener om dette.

7. Avdeling for samfunnsfag støtter fullt ut at BPA ikke skal avhenge av alder og diagnose. Vi ser det som meget positivt at BPA-lederen selv kan velge hvilken arbeidsgivermodell som passer.

8. Skal BPA være en rettighet for mennesker med varige funksjonsnedsettelser, må en også sikre en finansieringsmodell som styrker rettighetsaspektet. Departementet bør derfor vurdere en modell for finansiering hvor både kommunene og staten er inne. Eksempelvis kan en se for seg at kommunen finansierer assistansebehov opp til 20 timer (det vil vel langt på vei fange inn gjennomsnittsbrukeren i dag), mens en over folketrygden finansierer behov utover dette

Med vennlig hilsen

Dag Jenssen
dekan

Marja Lundell
avdelingsdirektør